ՄԷԾՄՈՒԱՑԸ

ԱԽՈՂԱՐ

ԵԷՎՄԻ ԳԱԶԷԹԱ

ՇԷՐԱԻԹ

Սեռելիի Էջին	150
Այլոր առՊր	80
Իւր այՊր	40
Թաշրպար Էջին բոսրա իւնրէրի սեռելիի	40
Շեհիրբոսրաար	80

Գ. աէթայա միւթէալլիգ խուսուսաթ Էջին ե թՕԼԱՑԵԱՆ միւբաՊճաաթ օրէնքը։

ԻԼԱՆԱԹ

Գէրէր սաթրրր պիր տէՃալրգ Էջին	3
ԻրինՊի տէՃա Էջին	2
Իլի սահիՃէյի զօնուլանրն պէհէր սաթրրր	10
Ջիհասէ տէրն իտիլէՃէ իլանաթ Էջին այրրնա բազալրգ օլունուր։	

Ումուր նահասա սիա պէտրէր մէՃՃանէս տէրՃ օլաՃնուր։

Ն. 673 ԻՒԶԻՒՆՃԻՒ ՍԷՆԷ 1886 1887 ԲՈՒԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ } ՆԻԻՍԽԷՍԻ 20 ԲԱՐԱ { ԴԵԿՏ. 22 ՕՈՒՆ. 3 ԱԼԱԹ. Ч ՐԷՊԻԻԼ ԱԽԸՐ ١٣٠٤ Ն. 673

ԱՒԹՕՆԷ 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1886

ՐԷՃԱ.

ՆԲԼՊԱՅԷ վէ եօրթու կիՆէրի եադրն օմադ միՆասիպէթիլէ. չու աբալրգ իՀԹիեաճԸՄԸՂ զիեատէճէ օլաուլունան, կերէք պուբաաա վէ կերէք թաշրատա պուլունան ապօՆէէրիմիզին, ապօՆԸՄան պէտէլէրինի պու կիւնէրատէ թէէաիէեէ հիմմէթ իթմէէրինի խասսէթէն ըէճա խլէրիզ։

ԱԼՄԱՆԻԱ ԲՕԼԻԹԻԳԱՍԸ

Ալմանիանըն հարէքէթինտէն տօլաթը Ավսթրիա – Մաճարիսթանտա ճիտտի պիր էնտիշէ իշինտէ պուլունուլուեօր։ Ռիվանէթէ կէօրէ, Ավսթրիա վէ Ալմանիա իթթիֆագընտա, Ավսթրիա մէնաֆիի, Ալմանիա պաշ վէքիլինին տայիմա թէպատուլէ մէյտալ օլան էֆքեար ու մէյլիեաթընա ֆէտտա խալիեօր տէյի Մաճարիսթանտա եէսիտէն շիքաեէթէ պաշլանըլմըշ սըր։ Պու շիքաեէթին թէճտիտա վէ թէզեիսի սէպէպի խէ, պու կլունչի կլուս բրէնս տը Պիզմարգը, Ռուսիաեը կիւճէնտիրմէքտէն սաղ ընմասը քէյֆիեէթի տրը։ Իմտի, հէր նէ գատար շիմալիք պու հալ ճարի խէտտէ, պու հաբէքէթտէն բրէնս տը Պիզմարգը՝ Ավսթրիա մէնաֆիի հագդընտա վաղրիպէսիզ օլուուզա նէթիճէսի չըգմաղ։ Հէր հագդի իթթիֆագ, մէնաֆիի միչթէրէքէտէն էսասը իւզերինէ միէսսէս տիր, լաքին Ալմանիա իլէ Ավսթրիա-Մաճարիսթան արասընտա մէվճուտ օլան իթթիֆագ կիպի, ումումի պիր իթթիֆագտա, մէնաֆիի միչթէրէքէտէն մաատա, հէր իքի տէվլէթին մէնաֆիի մախսուսէսի տէ վար տըր, վէ թապիսթիյէ, պունլարտան հէր պիրի, օթթիֆագը, մէնաֆիի միչթէրէքէտէն պաշգա, մէնաֆիի մախսուսէսի իշին տէ գուլանմաեա չալըշըր։ Պու օեունտա, էն զիեատէ դուվվէթլի վէ միէսսիր օլան տէվլէթ, իթթիֆագը մէվճուտան զիեատէ իսթիֆատէ իտէր։ Ալմանիա տէվլէթի, Ավսթրիա-Մաճարիսթանտան զիեատէ բօլիթիգատա գուվվէթէ մալիք տիր, ֆագատ էկերչի պու պիեեիլիկէ, իՀԹիեաբ իմբէրաթօրուն վէ բրէնս Պիզմարգըն շախսի թէէսիրլէրի տէ իլավէ օլունուր իսէ իքի տէվլէթ արասընտա, թէէսիրի մանէվի ճիհէթիյլէ օլան ֆարդըն բէք պիեեիք օլուուզու ասլաշըլըր։ Պիեապէրին Ավսթրիա վէ Ալմանիա իթթիֆագընտան, Ալմանիա, այրըճա քէնտի մէնաֆիի իշին իսթիֆատէ իտէպիլիր, հալպուքի Ավսթրիանըն, ալէյումուզ, պու իթթիֆագը մէնաֆիի միչթէրէքէտէ օլան մուհասէսատ վէ ֆէվայիտիյլէ միսսէթֆիտ գալմասը իգթիզա իտէրՐուսիասը, Ավսթրիա վէ Ալմանիա իթթիֆագլարը մէվճուտ օլան միւնասէպաթը հասէնէսի, պիզզաթ օթթիֆագ տախիլինտէ, Ալմանիանըն վագիեէթինէ տահա զիեատէ մէթանէթ վիրմիկի հալատէ, Ավսթրիա իլէ Ռուսիա արասընտա մէվճուտ օլան միւնասէպաթ, Ալմանիա իւզերինէ իճրատ թաղեիդ իթմէք իւզրէ, պու իքի տէվլէթի տայիրէյի իթթիհատա տախիլ իտէ. պիլէճէք պիր հալատէ պուլունմամաղատա տըր։ Հալպուքի, Ալմանիա վէ Ռուսիա արասընտաքի մունասէպաթ իճապընճա, բէնս Պիզմարգ միւնասիպ կէօրմիւկիւ թաղտիրատէ, Ավսթրիա իւզերինէ իճրատ թէէսիր իտէպիլիր։ Պու հալ ու վաղիեէթ, Ավսթրիա իչին միչքիլ վէ նաղիք օլաա, էր եա կիճ քէնտիսինէ Ռուսիա արասընտա գաթը ալէյագատա սէպէպ օլաճագ տըր, վէ չիւպհէսիզ Ալմանիա պաշ վէքիլի, պու նէթիճէսէ սօղրու կիթմէքլիկի միւրատ իթմէքտէ իսէտէ, անճագ քէնտիսին իսթէմիկի զէման, պու նէթիճէսէ վասլ օլունմասը թարաֆընտա պուլունմադատա տըր։ Բրէնս տը Պիզմարգ, ինկիլիզ միլլէթինին, շիմտիքի հալատէ քէնտի հաբէքէթի ֆիրիլեէսինի գըսմէն սէքթէտար իտէն զավայիտէն խալի օլմադըգը արզու էյլէսէկինի պիլտիկիտէ, ինկիլիզերանըն միչքիլաթը տախիլիեէսինէ խիմամ վէրիլմէսինի էզճան ուտիլ թէմէնի էյլէմէքտէ տիր։ Սալիսբուրիի դապինէթօսունուն հէնուզ իքի այ միւատէթի վար տըր։ Օնատան սօնրա տիկէր պիր պուհրատը վիւքէլա, վէ իհթիմալ քի, մէճլիսի մէպուսանըն ֆէսխի վուզու պուլաճագ տըր։ Պիր ինգիլազ իհթիմալի իրագտա օլմատըգընտան, պու իհթիմալ տախի բրէնս Պիզմարգըն հիսապլարընա տախիլ օլապիլիր։ Շուրանը տախի իլավէթէս պէեան իտէլմէք քի, Ռուսիանըն ումուրը մալիեէսի, իհթիմալ քի բէք եագըն վագըթտա տիւզէլմեեճէք տիր, վէ պուհրանը ումումի կէճիքաքճէ, Ալմանիաճա, Ռուսիա ֆօնտօլարը եիւզիւնտէն իւզերինտէ պուլունան եիւքիւ խաֆիֆլէթմէք իւմիտի օլաճագ տըր։ Իշթէ, պունլար էյլէ միլահազալար տըր քի, իւչ տէվլէթ իթթիֆագընըն իսկ գասընը Ալմանիա պաշ վէքիլինէ արզու իթմաիրեպիլիրլէր։ Պէլքի պու գատար քէյ դամիթէսի թէչէքքիւլ իթմէզտէն էվվէլ, դարիեէյի մէզքիւրէ միլլէթիմիզ միւթէպերանընտան պաղրը թարաֆընտան տախի իզմիտ հարիգզէտէկեան գամիսիօնունա պաղը էշեա կէօնտէրիլմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մալիւմ օլուուզու իւզրէ, պու ադշամ, միլլէթիմիզ գըզ չօճուգլարընըն թալիմ ու թէրպիեէսինէ մախսուս օլան Համազգեաց մէքթէպինին իտարէսինի տէրիւհտէ իթմիշ օլան Ցառաջդիմասէր ընկերութիւնուն մէնֆաաթընա օրմաղ իւզրէ, Պէյօղլունտա եէնի-թէաթրօտա «Վա ժիւիվ» նամ մէշհուր օթէրա իճրա իտիլէճէք տիր։

Իշպու լուպիեաթըն ֆէվգէլատէ բարլաղ պիր սուրէթտէ իճրաաը իչին, կէրէք թէաթրօ իտարէսի. վէ կէրէք մէզքիւր ընկերութիւնուն գամիթէ ազասը էֆէնտիլէր թարաֆընտան թէրթիպաթը լազմէ իճրա իտիլ իչ օլաուզունան, թէչրիֆէ բաղչէթի պուլունուրաճագ ֆամիլեալարը վէ զէվաթը սայիրէնին, պէյլէ պիր թէչէպպիւսու իտարիհանէ վէ մէարիֆերվէրանէ հագդընտա իպրազը համիյէթի վէ թէչվիգաթ իթմիշ օլաուգան պաշգա, կիւզէլ պիր ադշամ կէչիրէճէքլէրի տէրքեար պուլունտուզունան, շու իյի ճիհէթլէ, թէչէպպիւսու մէզքիւր հաբլաթընը, մէմուլէտէն զիեատէ օլաճաղընա շիպհէ իթմէեիզ։

Թէրրար պէ թէքրար սէօյլէրիզ, Ցառաջդիմասէր ընկերութիւն, միլլէթճէ ֆայտէլի օլան ընկերութիւնլարտան պիրի տիր, վէ պու կիւնքի կիւն, միլլէթիմիզճէ հէման ասարը մուազզէզէտէն մաատուա օրմանա լազըգ օլան «Համազգեաց» մէքթէպի նամընըն պագա վէ տէվամընը աէրիւհտէ իլլէմիշ, վէ պու ուղուրա մանէն վէ մատտէթէն հիչ պիր ֆէտտաքեարլըղը տիրիլ իթմէմիշ օլաուզու հայտէ, պու ընկերութիւնուն եիւքլէնմիշ օլաուզու պարը ադիմի, միհմա իմքեան թախֆիֆ իլլէմէքլիք, հէր միլլէթբէրվէրին, հէր կէսլի հաբիեէթին, վէ հէր մէարիֆբերվէրին վաճիպէյի զիմմէթի տիր, վէ պու վազիֆէ, եալընըզ պու կիպի սըրալարտա խսթըրա կէլմէեիպ, իլլա հէր վագրթ խսթըրտա պալմադ, վէ մուավէնէթ վէ թէչվիգաթը լազմէ ասլա վէ գաթա տիրիլ խոիլմէմէք իպթիզա իթտիկի հայտէ, հէլէ պէյլէ ալէնի սուրէթտէ ասհապը համիյէթի վէ իդթիտարընը մուավէնէթ վէ թէչվիգաթլարընա միւրաճաաթ վուգուիտէ, պու պապտէ ճիզիճէ իհմալ վէ ֆիքմու ըսուզլուգ կէօսթէրիմէկեէճէկի հագդընտա իհմիտիմիզ պէրքէմալ տըր։

—

Բաթրիգխանէեէ, Արսլանպէկ հաբիգ զէտէկեանը իչին Պօեաճը քէօյտէ թօրլանմըշ օլան 4 բաբէթ կէօմէր, չօրասպ վէ պիր գաչ եօրկան, վէ Յակոբեան Միքայէլ էֆէնտի թարաֆընտան 12 թօք մովի ամէրիգան պէգի, վէ 2 թօք պէեազ պէգ կէօնտէրիլմիշ վէ գատը քէօյ դամիթէսի քեպին Տիմէթօգա գապասը գայմագամը Ճաֆվէթ պէյէ բիթպէյի սանէյէ սրընքը սանիսի թէվճիհ։

Քէօթահեա թարիգ գամիսիօնու բէյտիսի հաճի Եուսուֆ աղա վէ Լինգարէ վիլաեէթի նաֆիա գամիսիօնու ազասընտան վէ միւտերրիսիտէս էմին վէ միթէպերանտան թէրսի օղլու թօրնու Մէհէմմէտ վէ Մէհէմմէտ էֆէնտիզատէ իսմայիլ էֆէնտիլէր իլէ, Լինգարէ վիլաեէթի սէր միհէնտիս մուավինի Մ. Բօմէրէ տէօրտիւնճիւ, վէ Պօլիվատին գազասը էյրաֆընտան հաճի Հիսէյին էֆէնտի վէ քէօթահեատա Ալթուն Թաշ նահիեէսի վիճուհինտէն Սիւլէյման աղա վէ Պրուսա գամիսիօնտէն Մէհէմմէտ էֆէնտիսէ պէշինճի բիթպէլերտէն Մէճիտ։

Գանգր Օսմանի տիրէքթօրու Մ. Տրվոնուն մախտուրու Բաուլ պէյէ տէօրտիւնճիւ սիւթպէտէն Մէճիտ։

Իզմիրին Ռէշիտիյէ գարը պաշր մէրքէզի իչինճիւ գամիսէրի Սաֆվէթ էֆ նարտէ վէ Սրմանպոյ բօյնա պիրինճի պէօյնա կիւ էֆբարտանտան Մէրճան գարագուլանէսինտէ մուսթաֆատէմ Պուրտուրու Շիւքրի էֆէնտիսէ պէշինճի բիթպէտէն Մէճիտ։

Պուշինճի օրտուի Հիմաեուն բէտիք սրընքը թալի եիւզ օթուզ եէտինճի ալաեընն պիրինճի Շամ թապուրու պիրինճի պէօյնա կիւ միւզիմ սանիսի Ալի էֆէնտիսէ ԱՀճիտի նիշանը զիյզանը ըհսան պույրուլմուշ տըր։

—

Գու կիւնքի թէվճիհաթ բուսուլասընտա մանէլ մէՀՄուՆիյէ օգուՆտուզու իւզրէ, տէվլէթ վէ մէմլէքէթիմիզ իսայրսահանընտան վէ էհլի ֆէթանէթ վէ տիրաեէթտէն Օսմանը պանգասը տիրէքթօրու էսաէթլու Մ. Էմիլ Տրվո ճէՆապլէրինէն մախտուրմ ա իլէրի Բաուլ պէյէ, թարաքը էշրէֆի հաղրէթի Բատիշահիտէն Պէյլիք իւՆվանը յլա պէրապէր, տէօրտիՆճիւ բիթպէտէն Նիշանը զիյզանը Մէճիտի թէվճիհ վէ ըհսան պույրուլմուշ տուր։

Գու իլթիֆաթ վէ թէվէճճիհաթը ճիհանտէրաթը Բատիշահիտէն տօլաթը, կէրէք միչարիլէյհ Մ. Տրվո ճէՆապլէրինի վէ կէրէք մախտուրմ ալիլերինի թէպրիքլէ, միրի միւմաիլէյհին, բէտերլէրի միսիլլու խայրսահանը տէվլէթի ու մէմլէքէթտէն օրմալարընը, վէ իլէրուտէ, տահա նիչէ նիչէ էլթաֆ ու թէվէճճիհաթը Շեհրիեարիեէ Նայիլիեէթլէրինի թէմէՆՆի էյլէրիզ։

—

Գու քէրրէ Եունան գալընըն մախտուրու սինի բիչտէ վասլ օրմադ վէսիլէսիյլէ, Կիրիտտէ պուլունան Եունանլրլար, մուխլի ասայիշի մահէլի պաղը հարաքեաթտա պուլունմուչլար տըր։ Օսմանը թէպասը օրան Ռումլարը տախի պու հարաքեաթա միչարէքէթ իթմէք իչին թահրիք իտէն Եունանլրլար կէօրիլմիչ, վէ պու թահրիքաթտա, Եունան գՕնսօլօսլարընտան իչինիան զիեատէճէ մէտիսլէրի օլտուզու անլաշըլմըշ տըր։

Հանիա ժէնէրալ գոնսուլոսությունը Բէյրութ վէ Դանտիա գոնսուլոսարը օրան պու իշ գոնսուլոսուն արթրգ պագալարը գաթան գապուլ օրունամահաճաղներ, Պապը Ալի, հէմ Ամինա սէֆարէթի սէնիյէսինէ վէ հէմ պուրատարի Եուհանա սէֆարէթինէ նազմըշ սարը։

Պու խուսուսատա Թարիգ սիեսրի, «Ցեվրէթին պու պապտէքի հագդը գահիր վէ աշիրատ, վէ կէսսիմէրիրէի եվզաը թահրիրինէ իւգէրինէ պունարը սէրհալ թուրթուրուպ, թահմը թէվզիֆա տարարմագատան, սէվրէթլու Սաֆա բաշա հազրէթլէրինին կէրի տուրմուշ օրմալարը թէհաճիպպէ սէզատար սարը։

—

Ճումատա իրթէսի կիւնիւ, ալաֆրանգա սաղը օրմագ միւնասիպէթիյէ, Ֆրանսա մասլահաթկիւզարը Մ. Ինպէր՝ Տէրսաատէթատէ սաքին Ֆրանսա թէպասը միւթէպէրանրը սուրէթի բանիսէատ գագուլ իրիպ, իրատ իմտիկի նուրթգունատա, զաթը հազրէթի Շեհրիսարիսէ վաճիպէի ինիրամը արզ իլէ պէրատարտավլէթի Ալիսէ լեհինտէ տաքի խայրխահանէ իտարէի լիսան իլլէմիշ տիր։

Մէմալիքի Օսմանլիէսէ հիսսիսարթը մուհապպէթքեարանէ կէսսիրէն Ֆրանսա թէպասը վէքիլի վէ Օսմ. պանգասը տիրէրթօրը էսալէթլու Մ. Տրվո ճէնասպէրի իլէ մասլահաթկիւզարը միմանլէյհին նուրթգարը չայեանը միւթալաա օրտուզունատան, եարընքի նիսսէսիզատէ տէրճ իտէճէհիզ։

—

Թէաբիլ օրունաճաղը պաղը դաղէթարար թարաֆրնատան նէյը օրունան սուլհիսէ մահքէմէլէրի վէզայիֆինին սուրէթի գաթիսէատ պիտանէթ մահքէմէսինէ իլավէ պույրուլաճաղը իշիտիմիշ տիր։

—

Ասաքիրի չահանէ իյին սեռագ գապալարը իմալի զիմընատա, Ալմանիատա քեարյին կինէս ֆապրիգասընը ատէմի իլէ տայիրէյի ճէրիլէյի սաքէրիսէ արատրնատա ճէրէճան իսէն միւգաքէրատրն խիմ պուլատուզ իշիտիմիշ տիր։

—

Ամերիկէն Մարիսէ նէզարէթինէ նազլ իտիլէն Օրման վէ մատէն մէճլիսի բէյնի Շէրիֆ էֆէնտինին՝ իճրաի թէգաֆուտինի խսիսատա իմմէսիլէ, մատէլէյի լազիմէսի տէրատէսինի իճրա տրը։

—

Էճնէպի սիքքէ վէ գայմէկէրինին թէատիւլատէն մէնն իտիլտիկի մաքիմ տիր։ Կէսթինճի օրատուն Հիւմատունճա, մէվզը իճապատրնատան օրարադ, էճնէպի սիքքէլէրինին թէատիւլի զարուրի իտուկինատէն, նէմէնատ թէատիւլ իտէն նէմցէ գուշլու բիսալրնին մահէլինճէ 19 գրուշ է քարատա գապուլինէ, իյարը մահէլի իւզէրինէ դարար վէրիլտիկի մէսմու տուր։

—

Ումում կէսմբիւրլէրին դօնու, արատրնը, վէ դանիմարը կիպի իտատէսիյլէ հէվմիսէ մուհասիպ քէլիէպէսինին մասլարրնա, իճապրնա կէօրէ 150-200 գրուշ զամմիլէ, մասլարրնին Ցէր վէ Ճլար եիւզէ իպզաղ օրունաճաղը իշիտիմիշ տիր։

—

Դասամ-բաշա սէրէսինին թէմիզլէմէտիրլէրէք պիր գանալ վասրթարյա տէլիզ պիրլէշտիրիլմէսինէ, վէ սէրէնին պիր չօսէ հալինէ դօնուրմասընա տայիր իրատէյի Շահնէ չերէֆատրը օրմասընա մէպնի, տայիրէյի սաքէրլիէճէ միւթէչէբբիլ գօմիսիօնիր մախսուս մարի ֆէթիրյէ, մէսարիֆի քէշֆիէսի պիլ իճրա, օ վէճնէլէ պիր գանալ ինշասը, վէ չօսէնին իրի ճհէթինէ ազաճլար տիբիմէսի, 200 պին գրուշա միթրվազը թատէրի, մէզքուր գօմիսիօն թարաֆընատան պա մազպաթա Շէհիր էմանէթինէ պիլտիրիլտիկինատէն, մէպրազը մէզզուրատն պու կիւնլէրատէ իմտասրյա, ամէլնամա պույանաճաղը իշիտիմիշ տիր։

—

Տիեարպէքիր վիլայէթի վարիսի օրատուզու հարատ, Լօնտէլէրինէ բիթպէյի սամիէլի վէզարէթի, եէմէն վարիլիկի թէվճին պույրուլան Ազիզ բաշա հազրէթլէրինին մէնզուրլարը-նը կէօրմէկէ. պա իրատէյի Շահանէ, եավէրանը Բատրշահատէն պին պաշը Ր/ֆամ պէյ մէմուր պույրուլմուշ տուր։

—

Տէրսաատէթատէ պուլունան սասքիրի Շահանէ իյին ալընաճաղ ֆանէլարը միւնազասարնին դարարը գամիսի վէրիլէրէք. թէպիմամ վէ թէվզիֆատա պաշլանարը մէսմու տուր։

—

Գօսովօ վալիսի Ֆայիզ բաշա հազրէթլէրինէ բիրթպէյի սամիէլի վէզարէթ թէվճիհ վէ իհսան պույրուլմուշ, վէ մէնշուրլարը իյատէ եավէրանը Բատրշահատէն Պէհէտտին պէյ մէմուր թայինի գրլը մշ տիր։

—

Կասապան էֆէնտի հազրէթլէրի, էվվէլկի ագշամ, Մուսթաֆա բաշա-եա մուվասրէթի իյլէտիրլէրինատէն, դարանթինա միւտաէթինի իքմալիիմտիքատէն սոնրա, Տէրսաատէթ կէլճէլրէր տիր։

Մուհաճիրին դրդ չոճուգլարը իշին, կիլիսանէտէ վագը մահէլի մախսուսնատա պիր մէքթէպ թէհսիլ վէ քիշատիյէ, իքթիսատը հինդէր վէ մարիֆէթ իյլէեէն գրգլարըն իմալ իմտիրլէրի պիր թագրմ էշեա, զաթը հազրէթի Բատրշահիեէ արզ վէ թագտիմ գրլընաճաղտա, էշեայը մէզքուրէեի իմալ իտէն մանիմ էլ էատի սօղուգ նէֆէր գրդ չոճուղունատն պիրէր գրլմա սանայի միսալատը, վէ ամիրէյի սէնիյէյի իյէ թալիթիֆլէրի խուսուսը՝ ա իրատէյի հազրէթի Բատրշահի չերէֆմիւթէալիգ պույրուլմուշ տուր։

—

Պա բերրէ Վէրկի էմանէթինատէն թատամիէն եազըան թահրիրատատ, թարա եօղլամա հասրլաթքիյա միսթաղլաթը վագֆիէ եօղլամա հասրլաթքիյատան 99 սէնէսի նիհայէթինէ գատար օրան սէնէլէր պագատարը 302 սէնէսի եօղլամա վէ տատիմի մուամէլաթը սրբասրնատա 99 սէնէսի նիհայէթինէ տէկին հագդը գարար վէ ինթիզամլէ նայիլ օրանլարատան, վէ եմրարընը սէնէատաթը բեամ, էեէ բաղի իմտիրմէէնլրատէն ալընաճաղ թարճլարընի թատֆիեէյի տիեսուն թահվիլի օրարադ, իսթիֆասը լազրմէտէն օրուպ, թատֆիեէյի տիեսուն դարարնամէսինին սուվէրի ճրաիյէսինէ տայիր նէյր ու իրան օրունան թալիմատընը մատատէյի միւնզամմէսինատ. իլբ սէնէատ թէսվիեէյի տէյն իտէճէքլէրինատէն, թահվիլատ պաշա պաշ գապուլ օրունուպ, իբինճի սէնէյէ դալաճաղլարընատան, պորճլարընին եէրզատէ օնու նագտ, վէ տօղանը թահվիլ, վէ իշլենճիս սէնէատ պորճանու վիրէճէք օլանլարընի տատի եիրգատէ երկիրմսինագտ, վէ սէքքէնի թահվիլ օլարադ. տիր ու ինթիֆա իտիլէճէկի մուհարբեր օլարադ. պիրինճի սէնէ. էտնիմիզատէի յունվար իպթիտասընատան ինթիպարէն միւնզամ դինէ օլաճաղը ճհէթիլէ, պու հալատ մէզքուրը յունվար իպթիտասընատան թահվիլատ օրմագ իւզրէ վուրդու պուլաճաղ թահսիլատ իյին եիւզատ օնունուն նագտ վէ տօղանդեր թահվիլ տիր։

—

Ճիմիկնէ մարիմ օրատուզու իւզրէ, բրէնս Մինդրէ ինին Պուլկարիսթան բրէնսիպինէ ինթիսասրնատա միշրիտատր մահէլրինէ թէհսատիս ինթահիրինատէն, վէ պունատն իւզրինէ իճապը հարին իճրասը, եինէ Պուլկարիսթանդն մէթպուսի մուֆախասընա այիա խուսկինատէն, Պապը Ալիճէ պու կիւնլէրատէ եէնի պիր թէշէպպիս իճրասը մուսամմէմ իտուսկի իշիտիմիշ տիր։

—

Բումէլիի Շարգի իլէ Պուլկարիսթանատան վէ Թունա պօեունատան պահրէն վէ պէրքէն կէլէնլէր հագդարընատա մէվզու օլան պէշ կիւն գարանթինա իպգա օլունմագ իւզրէ, Թրիէսթէատէն Պօեանա նէհրինէ գատար. Զէնէտիկ բէօրնէզի սէվահիլինատէն վարա օլան սէֆային հագդարընատա մէրի իլ իճրա պուլունան պէշ կիւն գարանթինանը, պու կիւնատէն իթիպարէն լազիմլու մէրասիմի սրհիհէտէ մուայէնէյի թրգպիեէ իճրաը, վէ Իմարա միւվէրրէատը հագդընատա մութթաբրզ օլան մուայէնէյի թրգպիեէնին տատի լազիմ խուսուսարը պիթթէնսիպ իճապատը իճրա գրընմշ տիր։

—

Գանեա տախիլինատէ կէրպէշ գարիեէսինատէ, իպիշ օղլու հաճի Ալինին գրընը խանէսինատէն պիր հարիգ զուհուրլյէ, 45-50 խանէ, 15 օտալը պիր մէտրէսէ, պիր ճամի իլէ պիր մէճիտ վէ սայրէք միւհթէրէգ օլմուշ տուր։

—

Իզգրեա թարաֆընատան տաղա ա-ղրրլրընընը եազմշ օլուղումուզ Ալասոխա մէթրօպօլիսի էֆէնտինին, տաղատան տաղա կէօթիւրիւլմէք մէշագգաթընա տաեանամահարատ, միթէէսսիրէն վէֆատ իլէտիկի, թահգրգաթը գագրա լազրիրինէ, Բուլ բանթրիգանէեէ պիլտիրիմիշ տիր։

—

Մուվագգաթէն Ալթինտաա կիթմիշ օրան Եուհանա տէվլէթինին Տէրսաատէթ ժէնէրալ գոնսուլոսու Մ. Մավրոմատթի, Տէրսաատէթէ ավէթ վէ մուվասրլէթ իթմիշ տիր։

—

Գամիմանի տախիլինատէ վագը ճիատէ գագասը գայմագամը սաղրգը օրուպ, պաղը սուի հալ իլէ իթհամ օրունատագատան սոնրա, պիր արարդ մէմլէքէթի պուլունան Օսմանեղդ գատապանը, վէ օրատան տատի Տէրսաատէթէ սավուշմուշ օրան էմին էֆէնտինին մէվզուիֆին մուհաֆէմէսինէ իտարէյի սէնիյէսի հազրէթի Շէհրիսարի չերէֆատուր օրարադ, վէ վագը օրան իյարը մահէլի իւզրինէ, զապթիէե նէզարէթի ճանիպինատէն պիթթէհարրի պուլունատուրլարադ, թահթ էլ հրֆզ Գասթամանիէ կէօնտէրիլտիկի իշիտիմիշ տիր։

—

Պիր միւտաէթատէն պէրու Իզմիրին էթրաֆընատա ատօլաշմագատա պուլունան վէ օն գրիշատէն միւրէքքէպ օլան Բում էշգրեասընին, պու քէրրէ իզմիր թատուր ատասը Մէհէմմէտ աղա մարիֆէթիյլէ տէրտէսթ իտիլտիկինի միւպէյինին մապէյնի Հիւսմանատն միշիրիեէթ ճէլիլէսինէ պիր զէլմա թէլէկրաֆնամէ վիրուա իթիտիկի իշիտիմիշ տիր։

—

Ճումատա իրթէսի սապահը չէֆֆագ վագթինատ, Զէյրէք եօղունատա սողագատա պրշագլա եարանմընը պիր ատէմ եամարագ, օրատան կէչմէքատէ պուլունան պիր եօլճուեա ատամ, Ալլահ սէշրընա պէնի շուրատան զալարը» տէյի եալվարմասընա պինատէն. եօլճու, մէճրուհուարգասընա եիւրէնէրէք. Օտուն գարուսունատարի գարագօրա կէօթիւրիւպ թէսիմ իյլէմիշ տիր։

Զէվալը մէճրուհուն գարընը եարընընը, վէ պաղբրսագլարը խարիճէ չրգմիշ օրատուզու հալատ, տրինան իֆատէսինէ Նէգարէն, բէնամսի Շումնու մուհաճիրլէրինատէն օրուպ, օ կիճէ պիր հէմշէհրիսի իլէ Պէյօղլունատն ատաէթլէրի սրբատա, նէզարինատ պուլունան 5 մէճիսիէսինի սաղ իտէրէք. բէնամսինի պու հալէ կէթիրիպ ֆիրար իյլէմիշ օրատուզու անլաշրմրշ սարը։

—

Գարամա սարրաֆընատան Մարգար էֆէնտի Գուլագսըզեան հագդընատա, ճումատա իրթէսի կիւնիւնատէն պէրու էնվայի չայեանար տէվրան իթմէքատէ օլուպ, պու պապտէ Թարիգ գաղէթասընին՝ թահգրգաթը բէսմիեէսինէ իսթինատէն, տէրճ իյլէտիկի մալիսմամը սիթիեէի նագլ իլէ իրթիֆա իյլէրիգ։

Գատապ չրրապը Եուհանի Լազարի նամ շախատան, ճումատա կիւնիսարրաֆ Գուլագսըզ օղլու Մարգար էֆէնտի, սիրգաթ վէ պարարզինը իգֆալ իթմէսինատէն տօրաեը իտատատ իտէրէք, Գալաթա զապթասընճա մէրգումի Լազարի թահմը թէվզիֆա ալընարզը կիպի, կիճէյլէյին սատի իրի պուլուգ իշ գարարլարընատա, մէրգումի Գուլագսըզ օղլու Մարգար էֆէնտինին իսքատան իյլէտիկի Գուլէ գարուսունատա վագը խանէսինին պուլունատուզու, վէ խանէէ 25 սարմ մէսաֆէատ սօղագ պաշընատա մէճրուհէն եամմատատ օրատուզու, մահէլի մէզբիր մէվգրինատ միսամատէմ բօլու մէմուրլարըյլա պէքճի թարաֆընատան կէօրիւլէրէք։ Ալ էանատէ մէճրուհը մէրգումին գարընատարը եէթիշմշ, վէ օրատատ պիր էճգալանէեէ կէօթիւրէրէք։ Իֆատէեէ գայրի միզթէատիր օրատուզ հալատ, վէ ֆամ իթմէրատէն սոնրա, գարընատարը ալրյա բէֆիզլէրի,

ըընտա տա մահքիւմթութիւնլուրլար։ Գու արատա մագթուլուն նաչէսի ֆիլան եէրտէ տիր տէեու խապէր կէլիր, վէ քէչֆէ կիթտիրլէրինտէ, օրատան դարարմըշ իտիրլէրինի անլարլար, վէ անճագ բուպաբրին պիր բարչասընը պուլուրլար։ Գէօյլէլիբլէ մագթուլուն բէտէրի, էվլատընան նաչէսինի արամագատա օլուն, պէրիտէ իսէ գամիլլէր կիւնտիւզ վադթը սէբիզ եա ան ասաքիրի բէտիֆէ իլէ հապսխանէյինն տիմարընը տէլիպ ֆիլարա եիւզ թութմամարը, տիշարլատան խապէր վէրիլիր, վէ տէրհալ զապիթան սէվգ օլունուր իսէ աէ, անճագ պիր գաչ բէտիֆ ասքեր տէրտէսթ իտիլմա։ գամիլլէր իսէ ֆիրար իտէրլէր, վէ պու հալտէ իշ թէէնիր իտիր։

Հէմ չու տախի մալիւմ տիւր քի, մէգրիւր գամիլլէրին հապս օլուզլարը իքի մահ միւատէթինտէ պիւթին Ֆիւրտ գապիլէսի արասընտա ազիմ հէեէճան վագը օլուպ, չէհրէ կիրմէքլիքտէ պիլէ խավֆ ու խաչիեէթ հիսս իտէրլէր իքէն, գամիլլէրին ֆիրարը իլէ միւթէազրպէն պէմէքբար Բրօթէսթանթ միլլէթինտէն իքի կէնճ չէհրտէն եարըմ սաամ մէսաֆէտէ Ֆիւրտլէրտէն եարալանտըզը, վէ ալէքսուսուս պիրինն բէք չէտիս պիր սուրէթան զուրշունտան մէճբուռ օլուզու խապէրի չէհրէ եէտիշիր, վէ տօսթլարը իմոատա եէմիշտիրլէրինտէ, պիշարէյի սոն նօգթատա պուլուրլար։ Հէնուզ մէճբուռը մէրգում գուրշուն տէրտունտէ օլարագ, էարիֆիլաշ իսէ տէ, պի ամշիի խիտա զամը իւմիտ տէյիլիզ։

Իշթէ հեր չէնտ մահատա պիրի՝ Ֆիւրտլէրին գանա սուսամըշ գըլըճընա գուրպան վէ զէպհ օլարագ, էհալիսին տուայիշի հալի վէ էշեա ումալի զալիմ աշայիր գապիլէլէրինտէն ոէլպ իտիլմիշ տիր։ Սանրրսըն Ֆիւրտլէր Ֆիւրտիսթան թօրբաղընտա ազիմ պիր պէյա օլմուշ տրրլար։ գըլըճլարը գան տամլատըեօր, կէօղէրի իսէ ինսաֆսըզլըզ վէ միւրէվվէթսիզլիք սաչբեօր։

Էվվէթ, շարգի սֆուգը միլքի Օսմանիեսուն օլան զամը հազրէթի Շահանէտէն թուլու իտէն ատայէթ չէմսի հէր թարաֆը թէէվիր իտէրէք, մաղտուր վէ մաղլում սայէի Շահանէտէ մէրճա պուլուրլար իքէն, անճագ վէ անճագ պիգիմտէ հադիր պաշրմըզը տտահաճագ եէրիմզ իտարիրայի հիւմանուն Շահանէ օլտուզունու մաէթթէէրբիր պէհանէ, վէլիի նիյմէթի պիմինէթիմիզ Բաթիշահըմըզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին չէֆիզ բէտէրանէ էլլէրինին պիզ ատրգա թէպատը պուլունան բիայա ու պէրատատը իզերինէ թէմտիտինի խթիրամ վէ խթիրճա իտէրիմ։

Հէմ պիլա տարֆիր նազար, իղղէթլու գայմաղամ պէյ էֆէնտիմիզին վէ տիկը մէմուրին էֆէնտիլէրին իպրազ իյլէտիբլէրի սայ ու գայրէթլէրինտէն տօլատը արզը թէէբբիւրլէ պէրապէր, տահա զիեատէ մաղլում վէ մէմրուրը բէնէյի խուսուսմէթատէն գարըզ թախլիսիմմէլէրինի հասրէթլէ իլթիմաս իտէրիզ։

Մ. Մ. Թ.

Հիւսնի Մահսուր
Նոյ 29/17, 1886

(Ա-Եա-Քեր)

ՀՆԶԱԿ

Կ. Ա. Մ

հաշաքածոյ

ԶՈՒԱՐՃԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆՑ

ՏԷՐ ԵՒ ԹՄԲԱԳԻՐ

ՏԻՐԱՆ Դ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Իշպու լէթ-յիֆէ միւթէալիզ բիսալէէին իքինճի ճիւզի թապ օլունմուշ տուր։

ԻԼԱՆ

—

Գալաթա քէօրրիւ պայրնտա 33 նիւմէրօլու մէղազատա մուգիմ Գուլազսըգեան Մարգար էֆէնտի թարաֆընտան վիրուտ իսէն իլան տըր.

Պէհէր իքի այատա պիր քէչիտէսի մուգարրէր օլան տէմիր եոլ թանվիրթի գարասը իշլու 1887 սէպտէմբէրի չուգաթը էֆրէնտի պիրինճի կինինտէ 102 ինճի սէֆթա օլարագ Զարպխանէյի ամիլէսէ քէշիտէ գըլընանագ 500 նիւմէրօտու հավի գուրա իքրամիէլէրին պիրինճիսի 300 000 լքինտիսի 25 000, 48 ատէսի իքրամիէյի միւթէվէֆէ օլարագ 75,000, 450 ատէսի տասի բէս էլ մալ օլան 4էր եիւզ ֆրանգատան 180,000 ֆրանգ զագանանագլարընտան մէգքիւր իքրամիէլէրտէն ճիւզի պիր ֆէտաքարլըգտա թէհլիսիզի թաճին պիրէ հիսէֆէնտ օլմագ իւզրէ մէշհուր պանքէր Մ. Զարիֆի պանգընը թանիր թէէմինաթընտա օլան բրօվէս պիլէթլէրինտէն իքրամիէյին թէմամընա քէսպի խթիհգագ իսէնդիրի ֆիկ 7½, նրսֆը 5, ռուպը 3 վէ քէգա ռուպ իքրամիէեէ հազգը օլմագ իւզրէ 25 նիւմէրօեու հավի բրօմէս պիլէթլէրի՝ ֆիկ 37 պուչուգ զրուշ ֆիեաթլէ ֆիրուխթ օլունուր։ Մէճճանէյն վէրիլէն ճէվաբլարընտան պուլունան նիւմէրօլարրն խարիճի գապալ օլունմագ։ Պագր ֆէսան թարաֆընտան միսխիլիֆ իմզալարլա ֆիրուխթ օլունան պիլէթլէրիլէ սախթէ օլարագ վիրիլէն ճէվաբլէրէն թէֆրիզի խուսուսընտա մաղազայի անիգանէմտէն վիրիլէն ճէվաբլէրին պալէսայնտա Մարգար Գուլազսըզ իպարէլերի մուհարրէր տիր։ Իշթիրա իսիլէն պիլէթին նումէրօսու ճէվաբլի մէգքիւր միանէրիճաթրնտա պէհան գըլընընը վէճճ իւզրէ, թախպիկի իպթիդա իսէր։ Թաշրարտան սիքարրշախ պէհէլը կիւնիանէ թէէվին գըլընմագ իւզրէ, բոլիչա եախսոտ քոսմա քուլու իպտանէ սիքարրշախ սէրիան իհրա գըլընը։ Սախրձըլարա պիլիսէ վէրիլիպ, էյարնէյի միւխթէլիֆէյէն մէքթուպ գապալ օլունուր։ Ասլա մուսպէնէ օլունմամըշ օլան էսասը թանվիլաթ նումէրօլարը գուրա պիտաեէթինտէն էն սոն քէշֆէտինի տէկին մէճճանէն բուլեէթ օլունուր։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԼԸ

Գալաթա 22 դեկտեմ.

Լանդ ուսմուսի դեկտ.	20 գաբ.	16-05
» գ. ք. դեկ.	22 այբլ. (տուպը)	16-06
Ն.	գար. 20 գուբ. քէսիք	82-30
» »	22 այբլ.	83-00
Ակրի Ա. Ա. Խթիգրազ		23-20
» Բ. Բ.		14-30
» Շ. Գ. »		16-06
Ռումէլի չրմէնտրֆէլրէրի		35·00%
Լգչէ ֆարիզի		00-08
Բարօր		00-00
Հէվալէսիզ	»	30-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍՈՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի ժէնէրալ	գ. ք.	6-15
Օսմանլու պանգասը	» »	5-22
Սոսիէթէ ժէնէրալ	» »	3-18
Ռրամվայ	» »	270 10
Սոսիէթէ Օթթոման պանգասը		03-08

—

Ա ՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԿԻԹ

Օսմ. լիրան, 100 գրշ.տան Գ. Բր.
Պէեաղ մէհ տիեէ թանգը 107-00
Մէթալիք » 98-00
Պէշլիք » 102-00
Ալթընըզ » 102-00
Պագրը » 800-
Գարմէ 500-0
Ինկիլիզ լիրասը 110-32
Ֆրանսըզ ալթունը 87-30
Բօլ 90-12
Գրէմից ալթունը 51-20
Գարպոն գարմէսի 9-65
Խթիգրազը տախլի
Գարանտը 36-12
Այչլարը գուրօն քէսիք 36-12

—

ԷՎԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԼԸ

Լօնտրա, 31 դեկտ.

Ինվ գօնսօլիտի	100-9/16
Էսհամ ուսմուսիէ այբլարը գ. ք.	14-1/5
» » գարանտը գ. ք.	14-1/5
65 խթիգրազը 1 ինճի սընրֆ	23-
69 »	00
71 » 2 »	14-7/8
72 »	00 00
73 » 3 »	14-1/2
Տէվլէթի Ա.իրէէնին 77 խթիդ.	84 1/4
Օսմանլը պանգասը	10 3/4
Ռուսիա խթիդրազը 1873	94-1/8
Մըսըր խթիդ. պիրլէչմէշ	74 5/8
« խթիեազը (չրմէնտրֆէլր)	94-3/4
Տաիրա սանիէէ	71-5/8
Մըսրրին Բօչիլտ խթիդրազը	93-3/4
Մաճարիսթան էսհամը	000-
Գառնպիօ Ֆարիզ	00 000

Բարիզ, 31 դեկտ.

Ֆրանսզ ֆօնտասու 3%	82 30
» » 4½	109-90
Էսհամը ուսմուսիէէ այբլարը գ. ք.	14-60
» » գարանտը գ. ք.	14-70
Մուպատէլէ օլմուշ սէրի B	00-00
« » »	00-00
» » » C	14-60
Ռումէլի չրմէնտֆ թանվիլաթը	34 75
Օսմանը Բէժի թանվիլաթը	000-00
Օսմանը պանգասը	524 00
Գրէսի Լիոնէ	576-
Գրէսի ֆօնսիէէ	1421-
Լիոն ագսիօնը	1245-
Սիէյիշ ագսիօնը	2075-00
Ռուս ֆօնտասու 5% 1877	101 1/4
Իթալիա էսհամը	101 67
Մըսրը խթիդ. պիրլէչմիշ	379 37
Խարանեա խարիճի խթիդ	66-1/2
Բրիօրիթէ թանվիլաթը	355-
Եունան 5% 1879	327-1/2
Գանպիօ Լօնտրա	25- 6

Բարիզ, 31 դեկտ.

Ֆրանսզ ֆօնտասու 4½ %	100-80
Օսմանլը » »	14-9/16
Ռումէլի չրմէնտրֆ թանվիլաթը	00-00
Մըսրը խթիդրազը պիրլէչմիշ	380-00

Վիէննա, 31 դեկտ.

Լօնտրա իւզերինէ գանպիօ	126 40
Ռումէլի Նըմէնտրֆէլրէրի	17-00

—

ՄԻՋՄՈՒԱՅԸ ԻԼԱՆԱԹ. Իշպու իլանաթ զազէթասը, հաֆթատա պիր տէֆա թապ օլունմագ իւզրէ, պիրինճի նիւսխէսի, գեկտ. 1 խաբիխատ նէր իտիրմիշ տիր։

Սահիպի Ցակոբ Ճգնաւոր օրպ. Զարդարեան մամպասընտա թապ իտիրմիշ տիր։

Ապոնէ Ֆիեաթլարը.— Խութանպոլ իշին 12, վէ թաշրա իշին 24 զրուշ վէ նիւսխէսի 20 բարա տրը։

Սահիպինէ մուվաֆֆաղ.յէէթ թէմէնիի իյլէրիզ։

Գարը վէ գօճա։— (Զօճուզուն պիրէր զօլունու թութարագ։) Վա՛յ սէն պիզի զամմազլատը՞ն մը։

Ռէսօր։— (Կիւեա զամմազքեարլըգ քէնտիսի իշին նալաեըգ պիր հարէքէթ տիր կիպի թահդիրանէ պիր թէպէսիւմիէ։) Պէ՞ն մի։

Եինի գարը վէ գօճա։— (Պիչարէ չօճուզու սարսմաեա պաշլաեարագ։) Էվվէթ, սէն։

Ռէսօր։— (Թէքրարէն։) Պէ՞ն մի, լաքին պէն քիմսէյի զամմազլամըշըմ տրը։ Սիզ խըրսըզսը՞ըզ, լաքին պէն տէյիլիմ, սիզին խըրսըզլըգլարընը՞զ մէյտանա չրգապիլիրլեր, հալպուքի պէն սէ սիզինկի պիրլիքտէ եաշասըզըմտան, սիզին կիպի թութուլապիլիր։ վէ մահքիւմ օլապիլիրիմ։ Գունունա պէրապէր սիզտէ պիլիրսինիզքի, պէն սիզին ճինսեէթքեարանէ սէֆիէրլէրինիզէ իշթիրաք էթմէեօրում։ Սիզի զամմազլամանա կէլինճէ, պաղը սէպէպլէրէ մէպնի պէօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլունամաեաճաղըմ տէրքեար տրը։

«Էվվէլ՝ զամմազքեարլըգ թապիեաթըմտա եօգ տուր, վէ զամմազքեարլըգը պիր ալչագլըգ ատտա իտէրիմ։

«Իքինճիսի՝ սիզ պէնիմ բէտէր վէ վալիտէմսինիզ, վէ պէնի պիւեիւթմիւշիւնիւզ տիր։ սիզին էթմէկլինիզի եէմիշիմ տիր, վէ սիզին իսմինիզի թաչըմագատաերմ։

«Իւչիւնճիսի՝ սիզի զամմազլամազ տան պէնիմ իչին պիւեիւք պիր մէնֆաաթ եօգ տուր, պիլաքիս քէնտի մէնֆաաթըմա գարշը հարէքէթ իթմէք տիր, զիրա նազլն պիրլիքտէ չալըշաճագ քիմսէեի պուլամամ։

«Շիմտի տէտիքլէրիմի անլատընը՞զմը։

Լանտրի։— Պու սեօյլէտիքլէրիս բէք թէմամ վէ բէք հագգը տրը։ Լաքին էվվէլճէ սեօյլէտիքլիս աչիքեար պիր սեօզ տէյիլ իսի։

Մատամ Լանտրի։— Էվվէթ, էվվէթ, աչիքեար տէյիլ տիր։

Ռէսօր։— Բէք իյի։ Նէ՞ տիմէք խսթէտիկիմի էյզահ իտէեիմ

Մատամ Լանտրի։— Ցաեագ եէմէեէ սըրա կէթիրմէզտէն էվվէլ։ չալըշքի ֆիքրին նէ՞ իսէ։ անը անլաթասըն։

Լանտրի։— Սէն տէ սուս օլ պագալըմ, գարը։

Ռէսօր։— Սիզ էլէ վէրիլմիշսինիզ տիր։

Լանտրի։— (Հիտտէթլէ։) Իլք սեօղլէրինտէն, պու խուսուսու զաթէն շիպհէ իտիեօրում։

Մատամ Լանտրի։— (Ղազանաք պիր հալ իլէ։) Ֆագաթ պիզի քի՞մ էլէ վերմիշ տիր։

եաղ մէվսիմինտէ անտէն զիեատէ քեար չըդարըեօրում. հալպուքի սիզտէն հիչ պիր շէյ իսթէմէեօրում։

Մատամ Լանտրի։— Եալան տրը։

Ռէսօր։— Սիզ եալան սեօյլէեօրսունուզ, վալիտէ։

Մատամ Լանտրի։— Պէն եալա՞ն մը սեօյլէեօրում... պէն եալա՞ն մը սեօյլէեօրում. ա՜հ, հա՛յտուտ։ Եալան սեօյլէեիպ սեօյլէմէտիկիմի չիմտի սանա անլաթըրըմ։ Լանտրի, սէն բէք ալչագ պիր քիմսէ օլմայրսըն քի, պու չօճուզուն պանա հագարէթ իթմէսինէ միւսաատէ իտիեօրսուն։

Լանտրմ։— Զօճուզուն սեօյլէտիկի թէմամտրը։

Մատամ Լանտրի։— Վա՛յ, սէ՞նտէ մի...

Լանտրի։— Էվվէթ, Ռէսօր՝ քէնտի էթմէք բարասընը չըդարըեօր, վէ պիգիմ քէնտիսինէ պիր տիեէճէկիմիզ եօգ տուր։

Մատամ Լանտրի։— Էյյէ՞ մի... Ցուրուն, չիմտի անլաթըրըմ։

Մատամ Լանտրի աեաղա գալդըպ չօճուզուն իւզերինէ եիւրիւտիւ։ Լանտրի իսէ, մէզպուրէ իլէ չօճուզուն արալարընա կիրէրէք,

— Պու չօճուզու տէօեէճէ՞քսիզին, տէյի սիւալ իթտի։

Մատամ Լանտրի։— Էվվէթ։

Լանտրի։— Խա՛յր, անէ էլ տօգունտուրմաեաճագսըն։

Մատամ Լանտրի։— Պունու սէ՞ն մի սեօյլէեօրսուն։

Լանտրի։— Էվվէթ, պէն սեօյլէեօրում։

Պէեազ աեր։ Ռէսօրա վուրմագ իսթէտի իսէ տէ, Սրսլան, պիր էլինի մէրգումէնին իւզերինէ գալտրրտը, վէ գարը, աճը վէ հիտտէթլէ բէֆի սէտա իլէ, հարէքէթի մէղբիւբէտէն իսթէր իսթէմէզ կէրի տուրտու։

Զէվճին եախսոտ էվլատըն, մէրգումէնէ էլ գալտրրմալարը իլք տէֆա օլուպ, պիթիւն ֆամիլեա խալգը, իշպու մէմուրին դայրը մէնզարէտէն տօլատը թէաճճիւպատէ գալարագ, իչին էնճամընա պէքլէմէքտէ իտիլէր։

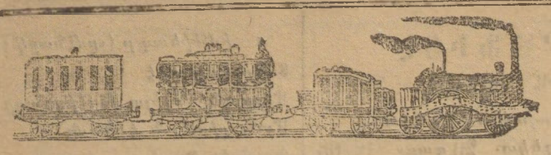

ՇԱՐԳ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼԱՐԸ

Եօլճու թարիգաը 1886 Մայիս 1 տէն իթ իսպարէն

ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՍՔԻՍԻՊ ԽԱԹԹԸ

522 Ն° ԳԱԹԱՐ

Պէհէր Բազար իրթէսի, Զարչէնպէհ, Ճումաա վէ Բազար կիւնլէրի հարէքէթ իսէր։

ՍԹԱՍԻՕՆԱՐ		Ս. Տ. Սապահ
Սէլանիկ	Հարեքէթ	7 50
Թօքսին	»	8 12
Ամաթ օվա	»	8 51
Գարասուլու	»	9 20
Կումանճէ	»	9 52
Կէվկիլի	»	10 20
Միրօվչէ	»	11 1
Սիթրումնիցա	»	11 12
Տէմիրգաբու	Վ. խուլ	11 48
	Հարեքէթ	12 18
Գրիվօլագ	»	1 10
Վէնից-Կրասաքօ	»	1 51
Քէօբրիւլիւ	Վ. խուլ	2 44
	Հարեքէթ	2 59
Զէյլէնիքօ	»	3 49
Ուսքիւպ	Վ. խուլ	4 50
		Ա. Գշամ

521 Ն° ԳԱԹԱՐ

Պէհէր Բազար իրթէսի, Զարչէնպէհ Ճումաա վէ Բազար կիւնլէրի հարէքէթ իսէր։

ՍԹԱՍԻՕՆԱՐ		Ս. Տ. Սապահ
Ուսքիւպ	Հարեքէթ	8 00
Զէյլէնիքօ	»	8 45
Քէօբրիւլիւ	Վ. խուլ	9 31
	Հարեքէթ	9 46
Վէնից-Կրասաքօ	»	10 41
Գրիվօլագ	»	11 37
Տէմիրգաբու	Վ. խուլ	12 16
	Հարեքէթ	12 46
Սիթրումնիցա	»	1 24
Միրօվչէ	»	1 51
Կէվկիլի	»	2 24
Կումանճէ	»	2 59
Գարասուլու	»	3 11
Ամաթ օվա	»	3 37
Թօքսին	»	4 19
Սէլանիկ	Վ. խուլ	5 09
		Ա. Գշամ

ԻՍՔԻՍԻՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ ԽԱԹԹԸ

622 Ն° ԳԱԹԱՐ

Պէհէր Սալը, Բէնչէնպահի վէ Ճումաա իրթէսի կիւնլէրի հարէքէթ իսէր։

ՍԹԱՍԻՕՆԱՐ		Ս. Տ. Սապահ
Միթրօվիցա	Հարեքէթ	6 50
Վուչիթրն	»	7 2
Բրիշթինա	»	8 12
Լիբլան	»	9 6
Վէրիաօվիչ	»	9 57
Գաչիանիք	»	10 48
Էլէսհան	»	11 54
Իսկիւպ	»	11 49
		Սապահ

621 Ն° ԳԱԹԱՐ

Պէհէր Սալը, Բէնչէնպահի վէ Ճումաա իրթէսի կիւնլէրի հարէքէթ իսէր։

ՍԹԱՍԻՕՆԱՐ		Ս. Տ. Ագշամ
Միթրօվիցա	Հարեքէթ	1 15
Վուչիթրն	»	1 25
Բրիշթինա	»	2 11
Լիբլան	»	3 1
Վէրիաօվիչ	»	3 40
Գաչիանիք	»	4
Էլէսհան	»	5 53
Իսքիւպ	Վ. խուլ	6 5
		Ագշ

ԻՇԼԷՏԻՃԻ ՏԱԻԻԼ

ԻՏԱԼԻԱՅԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1886 Նոյեմբերին 1 ինճի Բազար իրթէսի կիւնլիւնտէն իթիբարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Բուրա Բինճիտէն Հուրա Ատալար ճունտան քէօբրիւեէ

Սթ. Տգ.
2 45 Պիւեիւք-Ատա Հէյպէլի Պուրկաս Գրնալը
3 00 Բէնտիքտէն Գարթալ Պ. Ատա Հէյ. Պուրկ. Գրնա.
8 15 Գարթ. Պ. Ատա Հէյ. Պուր. Գրնալը.

Քէօբրիւտէն Ատալար ճունտան

4 30 Գրնալը Պուրկաց Հէյպէլի Պ. Ատա Գարթալ
9 30 Գրնալը, Պուրկաց Հէյպէլի Պիւեիւք-Ատա Գարթալ Բէնտիք
10 45 Գրնալը Պուրկաս Հէյպէլի Պիւեիւք-Ատա

Բուրա Ինճիտէ Ատալար ճունտան Քէօբրիւեէ

2 30 Պիւեիւք ատատան Հէյպէլի
2 45 Բէնտիք Գարթալ Պ.Ատա Հէյպ. Պուրկաս Գրնալը
8 15 Բէնտիք Գարթալ Պ.Ատա Հէյպ. Պուրկաց Գրնալը
(Պ.Ատատան 9 սա)

Քէօբրիւտէն Ատալար ճունտան

4 80 Գրնալը. Պուր. Հէյ. Պ. Ատա. Գարթալ Բէնտիք.
9 30 Գրնալը. Պուր. Հէյ. Պ. ատա Գարթալ Բէնտիք
11 — Հէյպէլի Պ. ատա

Հավա չէտիա լոսոս վէ Թիրի գարօլուպու կիւնլէրէք սապահլարէն Ատալարատան Քէօբրիւեէ ատաթ 3 ատ եալնըզ պիր սէֆէր վէ ագշամ իպտիրի ատաթի Քէօբրիւատէն ատաթ 10 30 սա Պ. Ատատա գատար եալնըզ պիր սէֆէր իզրա օլունանաղը կիպի սապահլարը քէօբրիւատէն Ատալարա վէ ագշամլարը Ատալարատան քէօբրիւեէ իզրա օլունան սէֆէրլէր էօյլէ հավալարատա Թաթիլ իտիլմէք տիր։

—

(Անատօլու ճանիպինէն քէօբրիւեէ)

ԱՆԱՏՕԼԻԻ ԹԱՐԻԳԻ

Եէվմ մէֆէրլէր

Ս. Տ.
ԴԱՐԹԱԼՏԱՆ ՔԷՕԲՐԻՒԻԷ
2 45 Գարթալ Մալթէբէ Մօտա Քէօբրիւատէն Գարթալա
10 15 Մ՝տա Մալթէբէ Գարթալ

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իզմիր ղարէրէքի էմանէթիլրը-Գուրէ-սուրէի Իւսքիւտար մէֆէրլէր

ՔԷՕԲՐԻՒԻՏԷՆ

Ս. Տգ
2 30 Պիւա թէսատիֆ
3 25 Իզմիրէ
6 15 Պիւս թէսատիֆ
7 55 Իզմիրէ
10 30 Բէնտիք
11 20 Բէնտիք

Ս. Տ ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ

3 15 Բէնտիքէն
4 5 Բէնտիքէն
7 5 Իզմիրէն 5
8 30 Պիւս թէսատիֆ
11 10 Իզմիրէն 7
11 45 Պիւս թէսատիֆ

—

ՄԱՌԲԻ ՔԷՕԳ ԹԱՐԻԳԻ

—

Եէվմի մէֆէրլէր

Մ՝տէրէօչ-Նէրէ էօբրէ-էէ

Սթ. Տգ.
3 15 Մագրի քէօյ Սամաթիա Եէնի-գարու Գում-գարու.

—

Քէօբրէ-էէ Մ՝տէրէօչ-Նէ

11 10 Գում-գարու Եէնի-գարու Սամաթիա Մագրի քէօյ

—

Բազար գունլէրի

Մ՝տէրէօչ-Նէրէ էօբրէ-էէ

3 30 Մագրի քէօյ Սամաթիա Եէնի-գարու Գում-գարու

Քէօբրէ-էէ Մ՝տէրէօչ-Նէ

10 45 Գում-գարու Եէնի-գարու Սամաթիա Մագրի քէօյ

Սիմ մէարիֆէթը էֆենէպիլէրին ընդպ վէրիլմէսի պա էմրի սամի թահթը մէնսուբէթէ պալնաբաք ճրէթլի Իտարէյի Մախսուսէ պիլէթճիլէրի թարաֆընատան ալընդպ վէրիլմէէէկի, վէ պիլէթճիլէր ագէ պօպմա իլա միքէլլէֆ օլմասաբզլարընատան, իզատի վագթ իթմէմէք իչին եօլճուլարը վարար իտարէթինի եվվելճէ թէսատիֆ իլէ մէզքէ կէլէճէկի իլան օլունար։

Քէօբրիւ վէ խակէլէ մէմուրլարը անէն պիլէթ ալդպ պիլէթ եէրինէ բարա ալմալարը քիւրլէն մէճբուր մուր Միթէճառարլարը պէր մահիպլի թալիմաթ չէտիրէն մէսուլ սուր։ Պինաէն ալէյն վարօբա բաքիպ -օլան Հվաթ պիլէթլէրինի իսկէլէլէրէէն ալմալարը միսթէրճա տիր։

ԻԼԱՆԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Ղազէթամիզը, եա էլտէն սաթըն ալարագ, եախօտ ապսնէ եազըլարագ, գրաաթ վէ միւթալաաեա բաղալէթ պուեսուրաճագ զէվաթը քիտարմին՝ քիթապ չէ.բլինատէ տէրճ իտիլմէ.քտէ օլան հիքեաեէ իպթիտասընատան օգուտմատգլարը հալտէ, թապիի պիր չէ.յ անլաեամաեաճագլարընատան, հէր նէ վագբթ ղազէթամիզը օգուտմագ արզուսինտէ պուլունուրլար իսէ, էվվելճէ թապ իտիլմիշ օլան քիթապ նիսխէլէրինի, ապսնէ եազրանլարա պիրա իւճրէէթ վիրէճէկիմիզի, յարին էլտէն սաթըն ալմագ իսթէեէնէլերտէն պէհէր նիսխէեէ պէտէլ 10 ար բարա թալէպ իտէճէկիմիզի իլան իտէրիզ։

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ

Ի ՊԷՏՍ ԱԶԳԱՑԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Ց-ՆՅ-ՐԷ-Լ

ՅՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՐԴՈՑ

ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

—

Հանրային կրթական նախարարութեան պաշտօնական թարգման Միքայէլ էֆ. Աշճեան պատրաստած է սոյն դասագիրքն, որոյ պէտքն ի վաղուց հետէ յայժ զգալի եղած էր։

Սոյն դասագիրքն իւր համառօտութեան հակառակ, կը պարունակէ Օսմանեան պատմութեան ամենէ կարևոր դէպքերն, և ազգային վարանաց մէջ գործածուելու մէկ հատիկ յարմար դասագիրք մ'է։

Կեդրոնատէղին է Զարդարեան գրատունն և կը վաճառուի նաեւ ամեն Հայ գրավաճառաց քով։

Գին 4 ղրուշ

Իշպու քիթապ, դանէթ միֆիա, վէ մէ.քթէպլէրիմիզէ ֆէվգէլատէ էլղէմ օլմազլէ, միւէլլիֆի Աշճեան Միքայէլ էֆէնտիեի թէպրիք իթմէքլէ պէրապէր, մէ.քթէպլէրիմիզէ ատ գուլլանըլմասընը տախի թավսիեէ իլէրիզ։

ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՑԵԱՆ

4

ԷՖԻԼԷՆԻՆ ՎԻՐՏԻԿԻ ՍԱԼԻՍՄԱԹԸՆ ՍԱՀԻՀ ԵՒ ՂԱՑԸՐԸ ՍԱՀԻՀ ՕԼՄԱՍԸ

Մուխթասարէն մուղատէմէսիի պէնան իթմիշ օլաուզամուղ մէնզարէնին նէ սուրէթլէ խիթամ պուլճաղընը պիլմէքլիկի Լանտրի ֆամիլեասը, հէր նէ դասար մէրագ իթմէքտէ իսի իսէ տէ, իշպու արզուսունա մուվաֆֆագ օլմասը, դիրա, էշղըեանդն սէրկէրտէսի պուլունան օղ հէյպէթլի ատէմ, գարբսըյա, խուսուսա ֆամիլեա խաղէնդն թօրանմիշ օլաուզամ պիր արբասա գուլանմամըշ պուլունուսուզ դանէթ սէրթ վէ գուվվէթլի պիր սէտա իլէ,

— Ա՛հ, չունու պիլմէլիսինիզ, պէն պուրանդն հաբիմի մութլաղ ըեբմ՝, վէ ագրմը աչարզամ զէման, հէր քէս սուս տուրմալը վէ իթաաթ իթմէլի տիր, տէսի։

Լանտրի, չիւ պէհէպիզ նութգունան թէէսսիրինի մուհաքէմէ իթմէք իւզրէ, լաղրրարընը քէսան, վէ Սիֆէլէթ, Բլիսմիթիֆէ խիթապէն։

— Գարտաշըմ՝ն գա՛ը պաշընա սըչրահօր։ Էկէբի պու ագշամ Բէսօր իլէ պիրլիքտէ տիշարը չըդմշ օլա իսի, մութլաղա դաֆաեը տիշարտա թութմուշ տուր տիեէճէք իսիմ՝, հալպուքի մէրգում, պէնտէն ասլա այրըլմամշ տըր, տէյի պէեան էյլէսի։

— Նէ՞ զարարը վար, պրագալըմ իսթէտիկինի սէօյլէսին, տէսի գարթալ գուշու բօլունու իճրա իտէն շախս։

Լանտրի ֆըրդասընտա, գուշլար հիւքմատրը, սէօրթ սեադը ճանվէրլէրին հիւքմատրընա իթաաթ իթմէքտէ իսի։

Սիֆլէթ վէ Բլիսմիթիֆ խամիրինտէ պուլունան իքի սեադը ճանվէրլէր, կէրչի մէզքիւր սէօղէրի իրատա իթտիլէր իսէ տէ, հէման պու սէօղէրի իշարէթլի անլաթտըլար, չունքի պունլար, Լանտրի իլէ գարբսընին հաղրը պուլունմասըդ լարը զէմանլարտա լօնճատա ըէյ պէեան իտէպիլիր իտիլեր։

Հէր նէ հալ իսէ, Լանտրի, քէրամընա շու եօլատա տէվամ իյլէտի։

— Սէօղէրիմի տինլէմէզտէն էվվել պանա իթաաթ իթմէք լազըմ տըր։ Իմտի, քեաֆֆէնիզ, նէ գամպուր, նէ թօրալ օլմասըզընը պանա կէօսթէրմէլիսինիզ, եանի տիմէք իսթէրիմ քի, հէքինիզաէ պանա իթաաթտա պուլունմայրըզընը։

Պու սէօղէրտէն, Լանտրի ֆըրդասը էֆիրատը, սէրկէրտէլէրինին նէ տիմէք իսթէտիկինի անլատըպ, սէրկէրտէյի մէրգում, էն սոն սէօղէրի իրատա իթտիլտէն սոնրա, զէվճէսիյլէ Բէսօրուն դարշըսընատա եազընըզ գալտը, վէ իքի ատէտ Զին մանթարնա պագան անթիդասը միսիլլու վալիտէյնինէ նազար իթմէքտէ պուլունան մէրգում չօճուգա խիթապէն։

— Շաշգն կիպի կէօղէրինի տիք տիք պիզէ աթֆ իտէրէք՝ նի՞չին պուրատա տուրուեօրսուն, տէտի։

Բէսօր։— Զիւնքի . . . չիւնքի . . .

Լանտրի։— Սէօյլէ նէ՞ իսէ։ Պու ագշամ թայնինինի զալիպա ալմատրն, ատը պէքլեօրսուն։ Պիր աղ էվվել վալիտէնի ատնա գարշը հիտատէթլէնալրտան, պէնի տէ հիտատէթլէնտիրմէ։ զիրա, մագատա արա սըրա պիրլիքտէ պիրէր գատէհ շարատ իշմէքտէ իսէքտէ, պու ճիւմլէ իլէ եինէ սէնի տէօնէպիլիրիմ։

Բէսօր։— Պա՛պա, պէնի տէօյմէքտէն զիեատէ տիշինէճէք սայիր պիր շէյ վար տըր։

Մատամ Լանտրի։— (Զէվճինին՝ քէնտի թարաֆընը իլթիլամ իթտիկինի անլատըգճա, էվլատը հագգընատքի հիտատէթ ու զագապը արթարագ։) Հէր նէ իսէ, սէօյլէ պագալըմ։

Բէսօր։— (Գոլլարընը կէօքսիւ իւզերինտէ գավուշտուրուպ՝ վալիտէսի գարշըսընտա, ատէթա մէյտան օգուրճատընա տուրարագ։) Վա՛լիտէ, մատտէ, սիզին քիւրէքտէն սագընմագլըզընըզ տըր։

Մատամ Լանտրի։— Պու նէ՞ տիեօր։

Լանտրի։— Պիլմէմ։

Մատամ Լանտրի։— Սէրլսոշ օլմալը։

Լանտրի։— (Օղլունա։) Նէ՞ տիեօրսուն։

Բէսօր։— Սիզէ կէլինճէ, բէ՛տէր, պաշընըզը ճէլլատա ալէթինտէն գուրթարմագլըզընըզ լազըմ տըր։

Լանտրի։— Նէ՞ տիեօրսուն, շաշգն։

Բէսօր։— Հագըզէթի հալի սէօյլէեօրում։